

RESPONSIO
BARTHOLOMAEI LATOMI

AD IMPVDENTISSIMA CONVITIA
& calumnias Petri Da-
thæni.

SCRIPTA FRANCKFORDIAE
in Conuentu Cæſaris & Principum
Electorum Imperii, Mense
Martio, Anno
1558.

RESPONSIO
BARTHOLOMÆI LATOMI

AD IMPUDENTISSIMAM CONVITIÀ

& calumnias Petri De-

biani

SCRIPTA FRANKFORDIÆ

in Convocato Celsis & Principum

Electorum Imperii, Mense

Martio, Anno

1558.

RESPONSIO BARTHOLOMAEI

Latomi ad impudentissima conuitia & calum-
nias erronei cuiusdam Sacramentarii

Francfordiæ, qui se Pe-
trum Dathænum
nominat.

Et uisti ne forum perderes in hoc tam
celebri Conuentu, quisquis es Dathæ-
ne, si conuitia tua, quæ insolentissimè
in me conceperas, vna hora tardiùs effudisses.
Itaq; festinaſti improbiùs, & ne qua facultas ma-
ledicendi periret tibi, me quoq; in extrema in-
fectationis tuæ pagina, quam in alios institue-
ras, herere uoluisti. Sed ne sic quidem satisfacisti
ingenio tuo, quin pessimè etiam te affectum fu-
isse scribis, quòd tēpore exclusus fueris, quò mi-
nùs persequi omnia, proq; libidine tua, quæ in-
eptè à me ac vanè scripta sint, refellere potueris.
Sed nihil agis nugator, solidiora sunt funda-
menta veritatis, quàm vt à te conuiciatore va-
nissimo, tuiq; similibus labefactari possint. Ob-
turbare potes, quantum fert libido tua, nocere
certè apud æquos incorruptosq; iudices nō po-
tes. An verò maledictis contumeliosisque vo-
cibus tuis in me missis quicquam aduersum me

profeturum te esse sperasti? Vaniloque Rhetor,
palpo Sacrificulorum, Orator Cynice, Romani
impostoris propugnator: hæ sunt voces, hæc fir-
mamenta orationis tuæ. Cur non addis etiã, la-
tro, grassator, infessor viarũ, templorũ direptor.
An eadem opera hæc quoq; ingeri nõ poterant?
Sed & caninum opus appellas, quod adhuc re-
tentum in officina tu aut improbè alicunde na-
ctus es, aut furtim excepisti. Bella certè metapho-
ra ac te profus digna, quam à Canisii modestif-
simi viri nomine, perurbanè quidem, vt tu pu-
tas, sed in tuum ipsius caput deduxisti. Nugas
deniq; protritas, & ineptias aliunde mutuatas,
& incondita deliramenta nãniis vetularum æ-
quanda, aliisq; non ineptis minùs quàm absur-
dis vocibus appellas. Sed hoc cõne est responde-
re argumentis, scripturas scripturis, testimonia
testimoniis, rationes rationibus opponere? Pu-
det me cõuiciatoris tam improbi. Et certè nihil
respondere decreueram, sed contemnere impu-
dentiam tuam potiùs, quàm refellere, nisi veri-
tus fuisset, ne si tacerem omninò, placeres tibi
nugiundo, & re quasi benè gesta, maiore etiã
conatu buccas illas tuas ventosissimas in alios
inflares. Quanquàm ne sic quidem fallis. Om-
nes

nes intelligūt in maledictis tibi potiùs, quàm in
causa præsidium positum esse. Itaque cùm ad
rem nihil respondeas, nihil intactum tamen in-
consputumque esse finis. Cauillaris editionem
meam, quòd non statim in lucem atque in ora
hominū prodierit, eoq; suspectam fuisse dicis,
nec addis tamen, qua de re suspectā. Quid ad te,
bone vir, si ego in hoc celeberrimo conuentu,
& temporis & verecundiæ meæ rationē habere
volui, ne obtruderem scilicet omnibus, omni-
umq; oculis ingererem, quod nō omnibus gra-
tum fore sciebam. Tu certè nulla nec temporis
nec personarum ratione habita, plùs quàm sce-
nica leuitate profiluisti in medium, & vēditasti
te tuis, & tanquàm bellus antagonista plausum
etiā popularem non ex mea tantùm, sed alio-
rum etiā, quos tu odisti, inuidia, quasi fructum
quendam petulantiaē tuæ captasti. Quid enim
aliud quæsiuisti, leuissime scurra, qui tanta cele-
ritate properasti ad euomendum odium tuum
in me in tam illustri frequentia, vt conatum eti-
am tuum imperfectum relinquere (sicut tu ipse
confiteris) quàm occasionem perdere malueris.
Seró ne putasti inuerecundæ frontis tuę imagi-
nem in conspectum non meum tantùm, sed il-

lustrissimorum etiam Principum, quorum me
palponem vocas, te osorem esse profiteris, ven-
turam esse? præsertim cum adhuc intra officinã
lateret libellus meus, nec vel te, vel alium quen-
quam ad iniuriam vllam prouocasset. Sed mit-
to impudentiam, quæ omnibus odio esse solet,
te, vt video, delectat. Cur me Rhetorem vocas?
probrosus non est, scio. Nam & Rhetores fue-
runt multi in Ecclesia, qui ingenio & doctrina
eandẽ illustrauerunt. Sed refert quo animo hoc
dicas. Si seridò, miror inconstantiam tuam, qui
cum omnia mihi adimas, vel tantillum hîc con-
cedas. Sin illudis mihi, quod verisimilius est, si-
milis tui es, neq; aliter facere potes. Atq; vtinam
essem Rhetor, efficerẽ certè, vt mei diutiùs me-
minisses. Sed quod addis, vaniloquum me esse,
in te rectiùs conuenit, qui non vana minùs,
quàm absurda & fingis in me nugator, & pro-
veris venditas. Idem cauillaris epistolam meam
ad Canisium, & Cynicum illum vocas, pulchrè
fanè & ingenuè felix hominibus in canes trãf-
formandis. Vnde & illud à te expectabam, vt la-
pideum me Rhetorem vocares, quòd tam du-
rus & obstinatus sim, nec Cõfessionistis me de-
dam. Eiusdẽ falsuginis est, quo aspergis Auium,
siue

siue Auia ntem (vt tua deprauatione vtar) quem
socium etiam mihi vna cū Staphylo, arbitrato
tuo facis.

Quòd Augustanos à cæteris separo, non
excludo sectas, vt tu malè interpretaris, sed par-
co omnibus, qui doctrinæ autores non sunt,
inconstantiam Doctorum, & insolentiam in
nostros, tantummodò reprehendo. Bellum ab
eisdem nec opto, nec metuo. Conueniant ipsi
primùm inter se, si possunt, deinde me appetât,
sed accipiant priùs iudicem, quàm in me mo-
ueant, alioqui frustrà & ego cum illis, & illi me-
cum certabunt.

Quòd mea, quæ scribo, plùs millies refutata
esse dicis, falsum est, imò ne semel quidem, &
expecto à te tuisque gregalibus, vt refutentur a-
liquando, nō nudis contradictionibus, vt tu fa-
cis, & tam mihi quàm tibi, imò cuius etiam ra-
bulæ paratum est, sed testimoniis scripturarum,
non ad libidinē cuiusq;, sed ad normā Ecclesiæ
Catholicæ & Orthodoxæ antiquitatis directis.

Acta Colloquii Vvormaciensis à me menda-
citer narrari (ita enim loqueris) impudens men-
daciū est, id quod palàm fiet proximis Comi-
tiis. Imò ne acta quidem narraui, sed depulsa
tantum-

tantummodò calūnia, testatus sum illud, quod
alioqui ex discessu Saxoniorum, & tunc vulga-
tum erat, & hodie notum est omnibus, non à
nostris scilicet, sed à vestris causam dissoluti Col-
loquii profectam fuisse. Cætera quæ referuntur
ibidem, partim ex decreto Ratisponēsi sumpta
sunt, partim ex libellis tam Sectariorum quam
vestris, qui certè legūtur ab omnibus, nec quis-
quam tam ignauus est, & à controuersis istis a-
lienus, qui quæ iactantur inter vos scire negli-
gat, immò non potius studiose exquirat.

Quòd Staphylum præceptorem meum vo-
cas, satis ostendis te peregrinari in Germania,
vel potius, vt dicunt, hîc exulem esse, qui ne ho-
mines quidem, quibus cum res tibi est, nec tem-
pora eorundem, nec studia nosti. Doctū illum
perhumanumq; virū esse, nuper cognoui, cū
essem Vvormatiæ, antè non videram. Amicitia
inter nos neutrum pœnitet. Quòd me autem
illi coniungis in hac causa, ita molestum nō est,
vt equiore etiam animo iniurias abs te feram.

Illud scire cupio, cur cauilleris in professionē
meam? An tibi mirum videtur, Iuridicum ho-
minem (vt tua voce vtar) Theologiæ studiosum
esse? Obsecro te, cur minùs quam Rhetorem,
quam

quàm Philosophum, quàm Grammaticum, aut cuiusvis prophanæ artis Professore? Vtrum studia professionibus metienda sunt, an potiùs per se ipsa æstimanda? O imperitum & vaniloquum obrectatorem. Non nunc primùm veni ad hæc certamina, si nescis, cum alio certè & grauiore hoste, quàm tu sis Zoile, ante annos quatuordecim, & confligendum mihi, quàmuis inuito, & in eadem causa eisdemq; ferè de rebus depugnandum fuit. Vter superior fuerit, vel cesserit alteri, nõ dico, aliorum esto iudicium, modò æquorum iudicium, te certè gregalesq; tuos nihil moror, qui quasi morbo quodam impediti, oculis quàmuis apertis, ne lucem quidem ipsam rectè aspicere potestis.

Quid te igitur fascinat, quò minùs studia mea libera esse sinas? Tuis nihil inuideo. Quantumuis ineptus, proteruus, calumniosus, deblaterator, per me esse poteris, nihil impedio. Permitto etiam, vt vel solus virtutes tuas ames, & admireris teipsum, & grauiora etiã si collibuerit, in alios designes. At si denuò inuaferis me, & pede collato rem nõ verba in certamè attuleris, efficiam nugiuendo, si potero, & si res digna aduersum te videbitur, vti re ipsa qui sim, Rhetór

ne an Theologus melior, non sine pudore tuo,
experiaris.

Sed ad alia propero. Frigidè probasse me ais,
nostros non defugisse Colloquium. Quid pro-
batione opus erat? aut hodie etiam opus est?
Res ipsa docebit suo tempore, & cognoscetur
non ex tuo vel ex meo testimonio, sed ex Actis.
Quanquam nec ego hoc egi, vt probare, quod
verum esse negabam, quod abs te certè probari
conueniebat, sed depuli tantummodò calum-
niam, & causam dissoluti Colloquii, quæ in nos
conferebatur, in autores suos retuli.

Porro tres defensores summi Pontificis (quæ
impostorem vocas) facis, meque vnum ex illis.
Quæro ex te, bone vir, omnes ne, qui sunt in di-
uersis remotisque nationibus, collegisse te pu-
tas? Deinde Europam, ais, totam defecisse à Pa-
patu, quod apertissimè falsum est, nisi Germa-
niam solam, ac ne totam quidem, Europam esse
dixeris. Deinde, vt defecerit, quid tum postea?
Minus ne idcirco verum immotumque erit, quod
veritas statuit, si illud vel non approbat multitu-
do, vel quod semel approbavit, rursus deserit?
Quoties iactare soletis Ecclesiam veram non nisi
paucorum esse? nec circumscriptam tamen fi-
nibus,

nibus, sed per orbem terrarum dispersam, nunc eandem contrahitis, vt vobis laxetis.

Ex vno ouo si prognati sunt tres assertores Romani impostoris, vt tu dicis, & Pontificem summum nomine te digno appellas. Item, qui vnum ex his audierit, aliorum tantum agnoscat. Mirum, quæ gallina fouerit ouum illud vnum, & ex eodem tres pullos excluderit.

Epilogum te aduersum me collegisse dicis, nec ego multis tecum agam, ne perdam tempus, & pariter inquiner omnibus inquinamentis tuis persequendis.

Tu nihil moraris titulum Ecclesie Catholice, & tamen eundem tui affectant, sed frustra, cum nec esse, nec dici possit Catholicum, quod nuper natum est, & dissimiliter propagatum a paucis, & nunc etiam implacabili dissidio conuulsum.

Christum pernegare nos ais, verbum Dei abiicere, Sacramenta prophanare, innouare omnia, Neronem tyrannide superare. Mentiris impudentissime nebulo, nec erubescis, quæ in buccam illam foetidam tibi veniunt, non solum contra tot pios, spectatosque homines, qui & manent in Papatu, & veterem religionem defendunt: sed contra mentem etiam, tuamque

ipſius conſcientiam audacter pronúciare . Nec eſt opus híc alia refutatione, cum nec tu probes quicquam eorum , quæ calumnioſe obiicis , & mihi ſatis ſit verba verbis , depulſionem conuictio, veritatem mendacio opponere.

Iam illud quale eſt , quòd diſſidiis vos agitari negas, imò vt ego dico, diuiſos vos diſtractosque eſſe, & quidẽ tanto interuallo, vt ratio concordiaẽ ſarcienda nulla inueniri poſſit. Et tamẽ hoc negas tu, meq; impietatis etiam, ſi Diis placeat, accuſas, quòd illud ipſum ponere in libello meo auſus fuerim. De impietate igitur me accuſas impuriſſime . Quid agã obſecro, aut qua religione tantum piaculũ eluam ? Violauĩ vnitate Eccleſiarum veſtrarum, conſenſum ſcidi, conſenſum inſignem, inquam, vt tu ais, diſertiſſimẽ teſtatum à veſtris, callidẽ autem, hoc eſt, Rhetoricẽ, vt tu interpretaris, à me diſſimulatum . O miſerum me, vel ô te ineptum potiùs, ac miſerandum nugatorem. Vbi eſt obſecro, aut vbi vnquam fuit conſenſus vllus inter vos ? vbi & quando concordia inita ? Si ita eſt, vt dicis, ſi reintegrata eſt conſenſio veſtra, quam nullam vnquam veram fuiſſe res ipſa oſtendit, fateor me nimis ſupinum ignauumq; fuiſſe, quod &

tu

tu mihi obiicis, qui non legi, non exquisiui, nō
perscrutatus sum hæc omnia.

Sed quid ais confidentissime Phormio? mi-
ror, si ullam vel minimam particulam frontis
adhuc habes. Mentitus sum tibi, quod scripsi,
sectas irrepisse in Augustanam confessionem,
rem perturbatam, conuulsam, plenam disidii
& contentionis esse? Si nescis tu vnus, quod om-
nibus notum, peruulgatumq; est, lege libellos,
lege epistolas tuorum priore anno circa Ianua-
rium & Decembrem mensem scriptas, visas mi-
hi proxima æstate ante Colloquium, recens ta-
men nunc æditas. Has lege, inquam, vel solas: vt
omittam cætera, quæ magni ponderis tamen,
magnæq; testificationis sunt aduersus apertissi-
ma mēdacia tua. Quin & libellum illum ipsum
lege, quem vestri ædiderūt statim à Colloquio,
qui etiam mihi causam scribendi dedit. In quo
fanè ita dolent vulnera sua Deputati vestri, vt
nihil apertiùs confiteri possint. Nisi tu fortè nō
vestri, sed alieni corporis vulnera illa fuisse di-
cis. Nam hoc quoq; conari te video, cum dicis:
vestros consensum Ecclesiarum vestrarum di-
sertè testatos esse. Cur igitur doluerūt ipsi, si cor-
poris sui vulnera non fuerunt? cur consolantur

Ecclesias suas, & hortantur, ne quis sinistra interpretatione causam duriolem faciat? Nam si nihil ad vestros pertinuerunt Saxonici, cur deputati fuerunt ad Colloquium ex partibus vestris? cur per diffensionem exclusi & palàm conuesti sunt de iniuria, & ante tēpus discesserūt? Sed nimis vrgeo impudentiam tuam, expecta Comitiam, expecta, inquā, & sole ipso clariùs patebit, vtrū ego verior scribendo, an tu inficiando improbius fueris.

Reliqua multa quæ ponis tantū, nec vno in loco, sed passim & idētidem inculcas, de fundamento Ecclesiarum vestrarum inuincibili, de infirmo fundamento Papatus (verbis tuis vtor) de matura resipiscentia Papistarum, de sententiis Patrum, quas vestri exosculentur etiam, si modò consentiant cum scripturis: nude assertiones tuæ sunt, nullo nec testimonio probabili, nec argumento adiutæ, qualia ferè omnia tua sunt, contracta vndiq; ex locis vestris communibus, & hīc temere, sine ordine, sine vllō colore veritatis, inculcata.

Quòd autem Patrum sententias, aliorumq; rectè dicta, vos libenter amplecti dicis, si modò cum scripturis consentiant, vetus vestra & ad
nauseam

nauseam vsque frequentata cantilena est, quoties arrogantiae crimen timetis, quam occinere mihi etiam solebat Bucerus, & vestri cecinerunt ab initio secessionis, & postea semper, quoties urgebantur Patrum sententiis, & tu mihi nunc occinis. Sed quaero abs te, qualis & quanta sit ista apud vos Patrum autoritas? cui verbo quidem ius potiusque suum tribuitis, re ipsa autem eandem ad arbitrium libidinemque vestram reuocatis, ita ut si velis tu nugator, aut alius quilibet de grege vestro, valeat Augustini, Cypriani, Theophylacti autoritas: si nolis, parumque commodum tibi sit, non valeat. Negas veterator? Cur addis igitur, si sententia cum scriptura consentiat. An tu quenquam vel mediocriter sanum, ne dum doctum ac studiosum hominem, aliter sentire, ac refragari dicto tuo putas? Cur igitur caues tibi hac limitatione? quasi quisquam sit, qui vilius hominis placitum vel decretum aduersus scripturam recipiendum esse dicat? Non est haec causa, non est: non enim ut statuatur autoritas Patrum, cautio ista inuenta est, sed ut destituatur potius, nec rata sit unquam, nisi vobis placuerit. Quamcumque enim vel grauissimi Doctoris sententiam attulero, si urgeri te senseris, clamabis

clamabis refragari scripturæ, & si negauero, interpretaberis locum arbitrato tuo, dicesque auctorem, quantumuis veterem & approbatum, hominem fuisse, lapsum fuisse, errasse, quasi & tu autoresque tui (quod multò procliuius credibiliusque est) errare, labi, falsum defendere, contraque mentem interim & conscientiam loqui & sentire non possitis. Vana est igitur iactatio vestra de Patribus, quòd multum eis tribuatis, quòd sententias eorum amplectamini, quòd nihil eorum, quæ scripturæ consentanea sint, respuatis. Cùm hæc omnia eò recidant, si vobis commodum sit, aut si ita apertus sit scripturæ intellectus, vt sine manifesta calumnia dissimulari non possit. Quòd si vagetur, nec certis consistat interpretationis finibus, quid certi obsecro ex vlla scriptura confici poterit? At vos nihil certi recipitis, ac ne relinquitis quidem, qui vobis solis verum & infallibilem intellectum, non obscure, sed apertissimè vsurpatis, contemnitis alios, qui à vobis dissentiunt, vos solos Doctores Ecclesiæ, solos interpretes scripturarum, solos iudices in causis vobiscum controuersis, facitis, id, quod nullo modo tamen nec concedi vobis, nec ferri potest. Quid habes igitur hîc,
bone

bone vir, quod respondeas? Si ista non satisfaciunt tibi, lege libellum meum diligentius, de auctoritate Prælatorum Ecclesiæ, de donis Spiritus sancti, de ipsa Ecclesia, quæ & ubi sit, & de intellectu scripturæ. Sed tu contemnis ista, & dicis protrita, profligata à vestris, responsione indigna esse. Profer igitur meliora, si potes, & acquiescā tibi, Rhetor Theologo, palpo vaniloquus Babylonicorum somniorum enarratori.

Cæterum quod dixi ibidem de Prælati Ecclesiæ, illis non obediendum tantum, sed de scripturis etiam & tota religione credendum esse, citavi testimonia, peruulgata quidem, ut tu cauillaris, vera tamen ac propria huius loci, & omnium euidentissima, quibus oblatrare tu quidem, refellere ea certe nunquam poteris. Addidi limitationem, quomodo illud quod de præceptis & doctrina Prælatorum dixeram, intelligendum esset, quod tu calumniator tamen malitiose dissimulasti, & deprauasti locum illum maligna interpretatione tua, meque apud populum tanquam absurdum ineptumque nugatorem, quantum in te fuit, falso traduxisti.

Quod tu me versa vice, ac tuo vero nomine, calumniatorem appellas, non vno in loco, sed

C

quoties

quoties tibi collibuit, meque in his rebus, quæ
testatæ sunt multis, manifestæ omnibus, quæq;
in os illud impurum tibi dentesq; putridos, si
opus sit, cum pugnis etiam ingeri possunt, men-
tiri dixisti, tale est, vt optimi cuiusq; sententia,
si in alium vnq;, in te certè verissimè competat.
Negare enim tu, & calumniam etiam appellare
audes? quòd scripsi Augustanã Confessionem
mutatã plerisq; in locis, adulteratãq; esse? Quid
si ego ostendam tibi, atq; in oculos etiã illud ip-
sum, si aliter videre non vis, impingam. Vide &
confer æditiones diuersis temporibus factas, nō
nūc primū à me, sed in priore etiã Colloquio
Vvormatiensi, quod Anno 1540. celebratum
fuit, à nostris notatas, & ad Commissarios Impe-
riales, qui tunc præsidebant Colloquio, relatas:
vide inquam, ac perspice, & inuenies, vter inter
nos calumniatoris appellatione dignior sit, tu
qui verbo tantū obiicis improba mendacia,
an ego, qui eadem re ipsa euentissimè refello.
Ignorare me arguis, qui sint Sacramentarii,
quia scripsi Zuinglianam sectam inter cæteros
irrepsisse in Augustanam Confessionem, item
Confessionarios plerosq; ex his etiam, qui Vvor-
matie fuerunt, de eadem suspectos fuisse. Quid?
tu me

tu me fungum ac stipitem facis? veram rem esse nouerunt omnes, & scriptis etiam ante Colloquium editis, probari potest: quæ si non legisti tu, aut dissimulas fortassè, quod magis credo, noli calumniari ignota me scribere, quæ cum ingrata sint tibi, tuisq; aduersa, non habes aliud quod dicas, nisi quòd ignorantia me ac temeritatis condemnas. Qui sint veri Sacramentarii, soli ne, qui symbola tantum constituunt an alii etiam, qui cum pane & vino in Eucharistia, filium Dei coniungunt, tu blatero videris, qui cum superbis nouatoribus tuæ factionis defecisti à veteri Ecclesia, doctrinamque verissimam, non recentium Doctorculorum, vt tu vocas, sed veterum clarissimorum luminum Ecclesie, id quod re ipsa, si tu negaueris, probari potest, impudentissimè proiecisti. Non enim, si transsubstantiationis vocabulo, quod postea in scholis natum est, in Lateranensi Concilio receptum, veteres vsi non sunt, idcirco rem ipsam, sensumq; eundem veritatis, non tenuerunt. Cyprianus, Augustinus, Ambrosius, Theophylactus, quoties dicunt, in hoc tanto mysterio panem & vinum in corpus & sanguinem filii Dei mutari? Et Cyprianus disertè: Panis iste, inquit, omnipotentia verbi fa

Quis est caro Christi: quod clarius aut significatius de transmutata substantia dici potuit? Quid quod Theophylactus verbo ipso transelementationis utitur, cum dicit res illas transelementari, quod ne more tuo fingere me putes, confer Græca cum Latinis, & explora, utrum vera dicam, an hic etiam vaniloquus deprehendar?

Longius procurrit oratio, quam institueram, quare inhibendum est, si tamen prius unum protulero, quod præterire non possum. Nihil te pudet, quod deprauasti sensum verborum meorum in distinctione literæ & vocis, à vero germanoque sensu scripturæ, eò quod uiuum illum, metaphora à uiuis frugiferisque rebus sumpta, literam verò seu vocem, quasi imaginem quandam mentis mortuam ac vita carentem appellauit? Quid te hic offendit Fanatice? cur me Suenckfeldianum facere conaris? an alia verba mea ibidem posita non satis declarant, quid senserim? Non enim de filio Dei hic locutus sum, qui propriè uiuum & consubstantiale & coæternum verbum Patris est, sed de intellectu scripturæ, id quod disertè etiam expressi. Sed ita est ingenium tuum, neque aliter si velis, aliter tamen pro morbo animi, infectaque mente tua possis.

Sed

*Differentia Inter
Leam. Sive & Joa.
Et Veru sensum
Scripturæ*

*Schwenckfel
dianismi se
excusat.*

Sed quid restat? longiùs ne progrediar in cõ-
fectandis calumniis ineptiisq; tuis. Certè nihil
video, quod repressis profligatisq; iis, quæ præ-
dicta sunt, non pariter corruat. Illud tamen mi-
ror, cùm in his quæ tu protrita milliesq; refutata
esse dicis, plùs satis tamen occupatus fueris, cur
nihil, ac ne verbum quidè vllum mihi de iustifi-
catione, de libero arbitrio, de originali peccato,
de iusticia imputatiua, de intellectu scripturæ,
de bonis operibus, aliisque præcipuis magniq;
momèti rebus, in quibus vel prima fundamèta
doctrinæ vestræ sita sunt, respõderis? Sed tu Rhe-
toricè magis, inquis, illa, quàm Theologicè tra-
ctasti, nam ita posuisti in libello tuo: O censor
Aristarche, quæ protrita tibi & vulgaria paulò
antè videbantur, eaq; tanquã Rhetorica, curaq;
tua indigna, fugisti veriùs quàm contèplisti: nũc
ea, quæ verissimè Theologica esse negare nõ po-
tes, ne digito quidem attingis, vocas mendacia,
temporisq; angustia excludi te dicis. Hoc est di-
ctis aduersari? scripturis & argumentis respon-
dere? Quid te ineptius ac nugacius dici potest?
mendacis calumniisq; improbis totus libellus
tuus ita scatet, vt nihil in te aliud esse, sed ex eis-
dè totus cõpactus conflatusq; esse videaris. Quæ
C 3 enim

enim defensio tua est? impiū mendaciū Rhetoris vaniloqui, Nostra causa bona est, A nostris approbata est, Nostri detestantur Romanū impostorē, impiamq; doctrinam eius nuper inuentam reiiciunt, Amplectuntur Propheticas & Apostolicas scripturas, Patrū sentētiās, si cum eisdē consentiant, exōsculātur. O causam bonam & inuincibilē, quæ à tali Oratore defenditur, quæ est vel improbissimus rabula, qui causam non vicerit vel deploratissimā, si talis actio recipiā?

Hæc sunt, quæ tibi paucis respondenda esse duxi Dathæne, non pro voluntate mea, sed pro merito tuo. Quòd si modestiùs egisses erga me, modestiora accepisses. Nam qui in alios dicit, quæ vult, persæpè audit, quæ nō vult. Nunc conditionem istam optimo cuiq; fero, vt si de causa mecum contendere velit, de causa & agat: sin conuitiis maledictisq; certare maluerit, talem experiatur, qualem prouocabit. Quāquàm nec temerè me, nec à quouis prouocari velim, cūm & temporis mihi & ocii ratio habenda sit. Illud gratissimum fuerit, si quis experiri voluerit, vt beueuolentia potiùs & veri querendi studio, quàm iniuriis & offensionibus mecum contendat.

